

ZELENÁ MÍLE

Stephen King

AUTOR - STEPHEN KING (*1947)

Národnost:	Americký spisovatel – „král hororu“, jeden z nejprodávanějších autorů vůbec
Původ:	Narozen v Portlandu (Maine, USA). Otec rodinu opustil, když mu byly 2 roky
Vzdělání:	Univerzita v Maine – angličtina. Po škole učil na střední škole, psal ve volném čase
Průlom:	1974 román Carrie – první velký úspěch, od té doby profesionální spisovatel
Styl:	Horor, thriller, sci-fi, fantasy, ale i reálná dramata. Pře o obyčejných lidech v neobyčejných situacích
Osobní:	Boj se závislostí (alkohol, drogy) v 80. letech. 1999 vážně zraněn autem
Zajímavost:	Pře pod pseudonymem Richard Bachman. Zelená míle vyšla na pokračování v 6 sešitech

Další díla:

- Carrie (1974) – horor, šikana a telekineze
- Osvícení (The Shining, 1977) – horor, izolace v hotelu, šílenství
- To (It, 1986) – klaun Pennywise, dětské strachy
- Rita Hayworthová a vykoupení ze Shawshanku – novela, zfilmováno jako Vykoupení z věznice Shawshank
- Temná věž – fantasy sága (7 dílů)

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O DÍLE

Lit. druh:	Epika (próza)
Lit. žánr:	Román (psychologický, s prvky hororu a fantasy)
Téma:	Dobro a zlo, racismus, trest smrti, lidskost v nelidském prostředí
Časoprostor:	Věznice Cold Mountain (blok smrti), Louisiana, USA, rok 1932. Rámcově domov důchodců (současnost)
Vydáno:	1996 (původně v 6 sešitech na pokračování)

KOMPOZICE A JAZYK

Kompozice:	6 částí (původně 6 sešitů). Rámcový příběh – starý Paul vzpomíná
Postup:	Chronologický s retrospektivními prvky (vzpomínky z věznice)
Vyprávěč:	Ich-forma – Paul Edgecombe vypráví v 1. osobě
Promluvy:	Přímá řeč (dialogy vězňů a dozorce), vnitřní monolog Paula

- Spisovný, ale živý jazyk – hovorové prvky, slang vězňů, dialogy působí přirozeně
- Zelená míle = přezdívka chodby z cel ke kreslu smrti (zelené linoleum)
- Nadpřirozené prvky – Coffeyho léčitelské schopnosti, černá magie vs. zázrak
- Kontrast – Coffey (nevinnost, dobro) vs. Wharton (zlo), trest smrti vs. léčení
- Gradace napětí – závěrečná poprava jako klimax

TIP: Název „zelená míle“ vysvětlí – chodba pokrytá zeleným linoleem, po níž odsouzení kráčejí k popravě.

POSTAVY

Paul Edgecombe	Vyprávěč, hlavní dozorce bloku smrti. Spravedlivý, lidský, svědomitý. Trápí ho, že musí popravit nevinného. Coffey ho vyléčí z infekce močových cest. Jako starý muž vzpomíná v domově důchodců.
John Coffey	Obrovský černoch odsouzený za vraždu dvou dívčat. Je nevinný – dívky se snažil zachránit. Má nadpřirozené léčitelské schopnosti, je empatický, tichý, jemný. Bojí se tmy. Přijme popravu – svět ho unavil bolestí.
Postava	Popis
Percy Wetmore	Sadistický, zbabělý dozorce. Záměrně trápí vězně. Spojení – synovec guvernéra
Brutus Howell	Paulův přítel a kolega-dozorce. Přezdívka Brutal. Silný, ale citlivý a spravedlivý
W. Wharton	Nebezpečný, nepředvídatelný vězeň. Skutečný vrah obou dívčat (Coffey je nevinný)
Eduard Delacroix	Vězeň s cvičenou myškou Pan Jingles. Percy mu záměrně zkazil popravu
Melinda Moores	Žena ředitele věznice, smrtelně nemocná (nádor na mozku). Coffey ji vyléčí

DĚJ

Příchod Coffeyho	Paul Edgecombe je hlavním dozorcem bloku smrti (zelená míle) ve věznici Cold Mountain. Přivezou Johna Coffeyho – obrovského černocha odsouzeného k smrti za vraždu dvou malých dívek. Coffey je tichý, jemný, bojí se tmy. Paul má bolestivou infekci – Coffey se ho dotkne a vyléčí ho.
Zázraky a Percy	Coffey oživí cvičenou myšku Pana Jinglese (pošlapanou Percym). Dozorce Percy Wetmore je sadista – trápí vězně, schovává se za spojení s guvernérem. Při popravě Delacroixe Percy záměrně nenamočí houbičku na elektrodě – poprava je hrozivá a bolestivá.
Léčení Melindy	Paul tajně vyvede Coffeyho z věznice, aby vyléčil Melindu Mooresovou (ženu ředitele, nádor na mozku). Coffey „vsaje“ nemoc a přenese ji na Percyho – Percy v tranzu zastřelí Whartona (skutečného vraha dívek).
Poprava	Paul zjistí, že Coffey je nevinný – dívky se snažil zachránit. Skutečným vrahem je Wharton. Paul nabízí Coffeymu útěk, ale Coffey odmítá – svět ho unavil bolestí, kterou cítí od lidí. Poprava proběhne důstojně. Paul musí popravit nevinného – nese to celý život.
Rámec - současnost	Starý Paul (údajně přes 100 let) žije v domově důchodců a pře své vzpomínky. Coffeyho dar mu prodloužil život – ale trestá ho tím, že musí žít a dívat se, jak všichni kolem umírají. I myška Pan Jingles stále žije.

HLAVNÍ MYŠLENKY

- Dobro a zlo – nejsou černobílé: vězeň (Coffey) je nejlepší člověk, dozorce (Percy) je zlo
- Trest smrti – morální dilema. Coffey je nevinný, ale systém ho popraví
- Rasismus – černoch je odsouzen bez řádného procesu v 30. letech na americkém Jihu
- Nadpřirozený dar jako požehnání i prokletí – Coffey cítí bolest lidí, Paul žije příliš dlouho
- Lidskost v nelidském prostředí – i na bloku smrti existuje soucit a důstojnost

LITERÁRNÍ KONTEXT

- Americká postmoderní literatura (2. pol. 20. století – současnost)
- King = žánrová literatura (horor, thriller) povýšená na uměleckou úroveň
- Tradiční vyprávění, psychologická hloubka, společenská kritika
- Zájem o obyčejné lidi v extrémních situacích, motivy viny a svědomí

Autor	Dílo	Země
G. Orwell	1984, Farma zvířat	Anglie
R. Bradbury	451 stupňů Fahrenheita	USA
W. Golding	Pán much	Anglie
J. K. Rowlingová	Harry Potter	Anglie

RYCHLÝ PŘEHLED

?	Odpověď
Autor	Stephen King (*1947), americký spisovatel
Žánr	Román (psychologický, s prvky hororu a fantasy)
Směr	Americká postmoderní / současná literatura
Druh	Epika (próza)
Vyprávěč	Ich-forma (Paul Edgecombe)
Kde/kdy	Věznice Cold Mountain, Louisiana, 1932 + domov důchodců
Téma	Dobro vs. zlo, trest smrti, racismus, lidskost
Postavy	Paul Edgecombe, John Coffey, Percy Wetmore, Brutal
Klíčové	Zelená míle = chodba k elektrickému křeslu (zelené linoleum)
Jazyk	Ich-forma, živé dialogy, nadpřirozené prvky, gradace
Autoři	Orwell, Bradbury, Golding, Rowlingová